

KENDELSE

afsagt af Den Særlige Klageret onsdag den 12. marts 2025 i sag:

24/16896

A kærer Østre Landsrets kendelse af 27. juni 2024.

Advokat B har på vegne af A ved brev af 27. juni 2024 til Østre Landsret kæret landsrettens kendelse af 27. juni 2024 om at afvise As anmodning om genoptagelse af en straffesag, hvor As anke den 20. juni 2024 blev afvist som følge af, at A var udeblevet fra hovedforhandlingen, jf. retsplejelovens § 920, stk. 2.

A blev ved Københavns Byrets dom af 23. juni 2023 fundet skyldig i forsøg på voldtægt, voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje samt blufærdighedskrænkelse begået over for tre kvinder. Han blev idømt fængsel i 1 år og udvist af Danmark med et indrejseforbud i 6 år. A ankede dommen til Østre Landsret, hvor hovedforhandlingen i sagen blev berammet til den 17., 18., 20. og 21. juni 2024.

Af landsrettens retsbog af 20. juni 2024 fremgår bl.a.:

”Den 20. juni 2024 kl. 14.30 holdt Østre Landsret retsmøde i retsbygningen i Nordhavn.

...

Ingen var mødt eller indkaldt.

...

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at tiltaltes anke afvises, jf. retsplejelovens § 920, stk. 2. Anklagemyndigheden har samtidig oplyst, at anklagemyndighedens kontraanke frafaldes under forudsætning af, at tiltaltes anke afvises.

Den beskikkede forsvarer har nedlagt påstand om, at sagen udsættes med henblik på beramelse af hovedforhandling.

Efter votering afsagde landsretten følgende

K e n d e l s e:

Det fremgår af sagen, at ankesagen den 12. juli 2023 blev berammet til hovedforhandling den 17., 18., 20. og 21. juni 2024, at der blev sendt en indkaldelse affattet på dansk til tiltaltes e-

Boks den 12. juli 2023 kl. 10.56, og at denne meddelelse blev behandlet i tiltaltes e-Boks samme dag kl. 13.33.

Hovedforhandlingen i Københavns Byret blev afviklet under medvirken af tolk for tiltalte, og der er også indkaldt til tolk for tiltalte under hovedforhandlingen i landsretten. Landsretten forsøgte den 7. maj 2024 forgæves at sende en – til engelsk oversat – indkaldelse til retsmødet til tiltalte via e-Boks.

Tiltalte er registreret som udrejst af Danmark den 1. oktober 2023 og ses ikke i den forbindelse at have oplyst en ny kontaktadresse til trods for hans anke af byrettens dom.

Den beskikkede forsvarer, advokat B, der blev beskikket som forsvarer for tiltalte den 11. april 2024, oplyste ved mail af 23. maj 2024 til landsretten og anklagemyndigheden, at hun havde været i kontakt med tiltalte, og at tiltalte havde tilkendegivet, at han ville møde frem til hovedforhandlingen. Tiltalte har ikke i forbindelse med ankesagen anmodet hverken Østre Landsret eller anklagemyndigheden om bistand til at opnå visum.

Af forsvarerens mail af 4. juni 2024 til Udenrigsministeriet fremgår, at forsvareren på vegne af sin klient har fremsendt Østre Landsrets berammelsesskrivelse som dokumentation for hovedforhandlingen til brug for behandling af visumansøgningen.

Den danske ambassade i Nigeria registrerede den 10. juni 2024 en ansøgning fra tiltalte om besøgsvisum med henblik på deltagelse i hovedforhandlingen i landsretten, og ambassaden forelagde dagen efter henvendelsen for Udlændingestyrelsen. Ved en fejl i Udlændingestyrelsen blev ansøgningen ikke videregivet til det sagsbehandlende team, og styrelsen havde derfor ikke forud for den 17. juni 2024, hvor hovedforhandlingen i ankesagen skulle indledes, taget stilling i visumsagen.

Landsretten finder, at tiltalte ved sin udrejse af Danmark pr. 1. oktober 2023 burde have givet anklagemyndigheden eller landsretten meddelelse om en ny kontaktadresse.

Landsretten finder endvidere, at tiltalte burde have iværksat bestræbelser på at opnå besøgsvisum til Danmark tidligere end sket, også selvom det må lægges til grund, at tiltalte først i maj 2024 gennem sin forsvarer er blevet gjort bekendt med datoen for hovedforhandlingen på et sprog, som han kan forstå. Landsretten finder på denne baggrund, at tiltalte ikke har haft dokumenteret lovligt forfald. Den omstændighed, at Udlændingestyrelsen ved en fejl ikke har foretaget sagsbehandling på grundlag af ambassaden i Nigerias henvendelser af 11. juni 2024, kan ikke føre til et andet resultat, idet tiltalte som anført burde have iværksat bestræbelser på at opnå besøgsvisum til Danmark tidligere end sket.

Herefter, og da landsretten ikke finder det nødvendigt undtagelsesvist at fremme anken i tiltaltes fravær, afvises tiltaltes anke, jf. retsplejelovens § 920, stk. 2.”

Ved brev af 26. juni 2024 anmodede advokat B, der var beskikket som forsvarer for A under sagen, landsretten om genoptagelse.

Landsretten afviste ved kendelse af 27. juni 2024 at genoptage sagen. Af kendelsen fremgår bl.a.:

”Ved landsrettens kendelse af 20. juni 2024 blev domfældte As anke afvist i medfør af retsplejelovens § 920, stk. 2, under henvisning til, at domfældte ikke havde haft dokumenteret

lovligt forfald, og at landsretten ikke undtagelsesvist fandt det nødvendigt at fremme sagen i hans fravær. Landsrettens kendelse af 20. juni 2024 har følgende ordlyd:

...

Domfældte har ikke i forbindelse med anmodningen om genoptagelse anført nye omstændigheder, der kan danne grundlag for en genoptagelse af straffesagen. Herefter, og af de grunde, der er anført i kendelsen af 20. juni 2024, er der ikke grundlag for at anse domfældte for at have dokumenteret at have haft lovligt forfald til hovedforhandlingen i ankesagen.

Betingelserne for genoptagelse er derfor ikke opfyldt, jf. retsplejelovens § 987, stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 1, 1. pkt.”

Ved brev af 27. juni 2024 kærede advokat B på vegne af A landsrettens kendelse af 27. juni 2024. Landsretten fremsendte ved brev af 15. august 2024 kæren til Den Særlige Klageret og oplyste i den forbindelse, at landsretten kunne henholde sig til den trufne afgørelse.

A har anført navnlig, at han havde lovligt forfald, hvorfor ankesagen ikke skulle være afvist. Han sendte den 16. juni 2024, dvs. forud for hovedforhandlingen, dokumentation for, at han havde indgivet ansøgning om visum med henblik på at kunne indrejse i Danmark og møde til hovedforhandlingen. Dokumentationen bestod af bl.a. skærbilleder, der bekræftede indgivelse af visumansøgningen, samt en mail fra advokaten til ambassaden i anledning af visumansøgningen. Hans visumansøgning blev imidlertid ikke færdigbehandlet i tide, og han måtte derfor ikke indrejse i Danmark.

Det forhold, at visumansøgningen blev indgivet den 7. juni 2024, kan ikke føre til afvisning af ankesagen, da den manglende modtagelse af visum ikke beroede på hans forhold, men derimod skyldes, at der skete en fejl i forbindelse med behandlingen af visumansøgningen, idet ambassadens forelæggelse af sagen den 11. juni 2024 ikke blev videregivet til det sagsbehandlende team i Udlændingestyrelsen. Det kan ikke afvises, at han ville have modtaget sit visum rettidigt, hvis der ikke var sket fejl i sagsbehandlingen hos Udlændingestyrelsen. Oplysninger om generelle sagsbehandlingstider på Udenrigsministeriets hjemmeside ændrer ikke på, at der i konkrete sager kan være en væsentlig kortere sagsbehandlingstid, og angivelsen af en frist på 15 dage til behandling af visumansøgningen må betragtes som vejledende og er ikke nødvendigvis et billede på den reelle, sædvanlige sagsbehandlingstid. Han har haft den opfattelse, at det fra ambassadens side blev tilkendegivet, at han ville modtage sit visum rettidigt. Dette er også årsagen til, at hverken han eller hans advokat fandt grundlag for at inddrage anklagemyndigheden i processen og til, at der først umiddelbart forud for hovedforhandlingen blev sendt oplysninger om udfordringerne hermed.

Han opholdt sig sidst på foråret 2024 i Aserbajdsjan i forbindelse med sit arbejde. I kraft af sit turistvisum i landet havde han ikke mulighed for at indgive ansøgning om visum til Danmark fra

Aserbajdsjan, og han rejste derfor den 7. juni 2024 til Nigeria alene med det formål at indgive visum-ansøgning.

Han havde bestilt både flybilletter og hotelværelse i Danmark i anledning af ankesagen, hvilket understreger hans vilje til at møde op til hovedforhandlingen. Det er således åbenbart, at hans manglende fremmøde ikke skal ses som et udtryk for manglende respekt for retssystemet eller processen i det hele taget.

Han skal ikke stilles ringere end den tiltalte (T6) i Østre Landsrets kendelse af 26. januar 2024 (S-2674-22), hvor landsretten fandt, at tiltalte havde lovligt forfald, selv om tiltalte først havde bestilt tid til møde vedrørende visumansøgningen flere dage efter den fortsatte hovedforhandlings opstart.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at A udeblev uden dokumenteret lovligt forfald til hovedforhandlingen i landsretten, fordi han ikke i tilstrækkelig tid inden hovedforhandlingen havde sikret sig, at han kunne indrejse i Danmark. Landsretten har derfor med rette afvist As anke i medfør af retsplejelovens § 920, stk. 2, samt at genoptage sagen.

A har ikke oplyst en kontaktadresse i forbindelse med udrejsen af Danmark den 1. oktober 2023, selv om han vidste, at han havde en verserende ankesag.

A indgav først ansøgning om visum den 7. juni 2024, dvs. 10 dage før hovedforhandlingen, på trods af, at han allerede den 12. juli 2023 blev gjort bekendt med datoerne for hovedforhandlingen. Landsretten sendte således en indkaldelse til hans e-Boks den 12. juli 2023, som blev behandlet, dvs. åbnet, flyttet eller slettet, samme dag. Selv om indkaldelsen ikke var oversat, så fremgik datoerne for hovedforhandlingen. Den beskikkede advokat oplyste desuden den 13. maj 2024, at A var bekendt med datoerne for hovedforhandlingen.

Det fremgår af Udenrigsministeriets hjemmeside, at hvis man indleverer en visumansøgning mindre end 15 dage før indrejsen i Schengen, kan det medføre, at afgørelsen bliver truffet efter den planlagte rejsedato. Herudover fremgår det, at den sagsbehandlende repræsentation har 15 dage til at behandle en visumansøgning fra den dato, hvor repræsentationen modtager ansøgning, pas og biometri. I sager, hvor der er behov for yderligere sagsbehandling, kan det tage op til 45 dage. Endvidere fremgår det af As visumansøgning, at han blev gjort opmærksom på, at den forventede indrejsedato var om mindre end 15 dage, hvorfor ansøgningen kunne blive afvist, ligesom der var en risiko for, at ansøgningen ikke kunne behandles i tide. A har også skrevet under på, at han var klar over dette.

Det beror derfor på As egne forhold, at han ikke rettidigt har søgt om visum. Den omstændighed, at der er sket fejl i forbindelse med Udlændingestyrelsens behandling af sagen, kan således ikke føre til en anden vurdering. Hverken A eller hans advokat gjorde desuden landsretten eller statsadvokaten opmærksom på udfordringerne vedrørende visumansøgningen før kl. 21.24 aftenen inden hovedforhandlingen, hvorefter det ikke var muligt for hverken landsretten eller statsadvokaten at være behjælpelige med at få hastebehandlet visumansøgningen.

Den af advokaten påberåbte utrykte kendelse fra Østre Landsrets af 26. januar 2024 (S-2674-22) er ikke sammenlignelig med den foreliggende sag, idet landsretten i kendelsen særligt har henvist til tidspunktet for indkaldelsen til den fortsatte hovedforhandling i sagen. I den pågældende sag blev den tiltalte gjort bekendt med indkaldelsen i november 2023, og visumansøgningen blev indgivet den 8. november 2023.

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Jens Kruse Mikkelsen, Henrik Estrup, Kari Sørensen, Lasse Højlund Christensen og Kåre Pihlmann.

Ved kendelse af 20. juni 2024 afviste Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 920, stk. 2, As anke af en dom afsagt af Københavns Byret den 23. juni 2023, idet han ikke var mødt til hovedforhandlingens begyndelse. Sagen kan dermed genoptages i medfør af retsplejelovens § 987, stk. 5, jf. stk. 1, 1. pkt., hvis A dokumenterer at have haft lovligt forfald.

Klageretten lægger til grund, at As udeblivelse fra hovedforhandlingen skyldtes, at han var udrejst af Danmark, og at han ikke inden hovedforhandlingen havde fået svar på sin ansøgning om besøgsvisum til Danmark. Spørgsmålet er herefter, om den manglende modtagelse af visum udgør lovligt forfald.

Klageretten finder som landsretten, at A burde have iværksat bestræbelser på at opnå besøgsvisum til Danmark tidligere end sket. Klageretten finder endvidere, at han burde have gjort opmærksom på udfordringerne med at opnå besøgsvisum til Danmark tidligere end aftenen inden hovedforhandlingen. Klageretten lægger vægt på, at der måtte påregnes en sagsbehandlingstid for visumansøgningen på minimum 15 dage, og at A ved indgivelse af ansøgningen den 7. juni 2024 også blev gjort bekendt med og skrev under på, at den forventede indrejsedato var om mindre end 15 dage, hvorfor der var en risiko for, at ansøgningen ikke kunne behandles i tide. Det er derfor uden betydning, at Udlændingestyrelsen begik en fejl under sagsbehandlingen, da det under alle omstændigheder ikke kunne forventes, at visumansøgningen ville blive færdigbehandlet inden hovedforhandlingen.

Herefter stadfæstes landsrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Østre Landsrets kendelse af 27. juni 2024 stadfæstes.